

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli pa... valamint a lap szelemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert kszektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Hétfő, Augusztus 6.

152. szám.

Előzetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 ft — kr.
Negyedévre 2 ft 50 kr.
Egy hóra 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasznospétisor egyszeri beiktatásért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitott 4 hasznospétisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglalaj
ujdság sorra 50 krajczár.

Semmi és minden.

A német császár igazán kedélyesen kezdte, kedélyesebben már nem is kezdhetett volna. Meghalt a nagyapja, azt eltemették, meghalt az atyja, azt is eltemették, mindkettő öregén, egyik halálos betegen jutott a trónra. Nagyapa és apa nagy munkát végeztek együtt, kiküzdötték a német egységet, megállapították a még csak nem nagyon régen is jelentéktelen Hohenzollern család császári trónját, s a világ egyik leghatalmasabb, sőt kimondhatjuk, hogy a jelenben leghatalmasabb birodalmát, a mennyire lehet jól instrualva átadták a fiatal Vilmosnak: ime élvezd! Nagyapád és apád halálával ne sokat gondold, a mi nem is uralkodónak való foglalkozás, mert egyéb gondok nem engednek arra időt: hanem gondold a jövővel és magaddal.

És megkezdeni az uralkodást egy páratlan kújutazással, mikor homlokunk közül még harmatos szüziességében ragyog egy hatalmas korona dicsénye, elmenni a roppant orosz birodalom tulajdonosához, ott megfürödni sugárözönben, vajban, mézben, örömrában; élvezni, a mit emberi hatalom és fantázia elővárásolni képes, és megittasodni a hatalom tudatától.

Innen menni tovább, tengerek mesés országába, az éjszak szellős ózonát szívni a szigetek hűs légrének ringó hullámain asszony szemek keresztüztűzének menyete alatt álmodozni, s elgondolni, hogy: ki vagyok?

Ünnepélyek és ünnepeltetések ünnepeltje lenni, összeköttetésbe lépni azzal a néhány fejjel, mely százezer millió sorsa felett rendelkezik, megismerni a királyok otthonát, házuk, sőt talán gondolkodásuk és szívök belsőjét, s rendezni azokból emlékeztetünkben egy hasznos, nevezetes gyűjteményt. Behelyezni a kijelölt fülkében,

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A gyémánt.

Ausztráliai regény.

Írta: *Elie Berthot.*

(Folytatás.)

— Én senkinek halálát nem kívánom, vicomte ur, annál kevésbé oly férfit, kinek sok közönnyel tartozom. Hanem remélem, hogy a gyémánt előkerül ez idő alatt, s önnek papirosa értékelenné válik. Itt van, vegye át... hiányzik még valami?

A vicomte gyorsan átfutott a beirt lapon. — Különös, — szólt; — Franciaországban semmiesek tekintenek ily szerződést, hanem az angol törvény a gyarmatokban is elismeri a házassági ígéretek érvényességét. Vigyáznai togok, nehogy valamiképp összeveszesek vaami aranyával s ennek kése lehetlenné tegye, hogy a lejáratkor előmutathassam e kötelezővényt.

Klára felelni akart, hanem e perczen lépett be Brissott asszonyság szokatlanul fölézicimázva már ily korán reggel. Kezében hozta a levelet. Észrevette leányának felidült arcát s látta, hogy a vicomte valami papírost rejt el keblébe.

— Mi történt? — kérdi Brissotné. Semiramis sietett rá felelni.

— Rosz massa, missis csinál sirni, csinál ir, aztán papirt eldugni.

Klára lesütött szemekkel állt ott; hanem a vicomte megtartotta lélekjelenlétét s így szólt: — Az ön néger nője előtt ugyancsak vigyáznai kell az embernek, madame, mert a mint imént egy érzékeny történetet mondtam el a kisasszonynak, az ön néger nőjének egyszerre csak az jutott eszébe, hogy fejemet egy fejszével ketté kellene hasítani. — Ugy látszik, azt is rossz néven veszi tőlem, hogy a kisasszonynak egy atyjához irt levelekét átvettem.

akit már ismertünk, s elkészíteni helyét annak a kité még nem ismerünk. Az orosz császár, svéd és dán király alakjai már ott állanak, s még oda lesz állítva melléjük Ausztria-Magyarország és Olaszország uralkodója.

Ebben a királyi gyűjteményben még lehet kezdeni a lélektan studiumát. Melyik a legmegbízhatóbb, a legőszintébb, lovgiasabb és becsületesebb? Minden-esetre jó ismernünk azokat, kikkel egy fontos játszmát akarunk megkezdeni, mielőtt a kártyaasztalhoz ülünk, noha azt tartja a közmondás, hogy a kártyaasztalnál egy óra alatt jobban ki lehet ismerni az embert, mint különben egy év alatt. Hát hogy a Vilmos császár lélektani ismereteit ez ünnepélyes fogadtatások mennyire gyarapították, azt a játszma fogja megmutatni. Az ünnepélyeken mindenki mosolyog, hajlong, bókol, kezüinket szoritgatja, de mikor a játékasztalnál kezüinket az arany tekeresekre tesszük, az erek akkor dagadnak ki a homlokon.

És hányszor megtörténik velünk, privát emberekkel, hogy valami fontos dolognak az elintézésére személyesen utazunk el. Es aztán nem végezzük semmit. — Nagyön szivesen fogadtak, mindenekkel elláttak, tenyerükön hordták, és resteltünk nekik kellemetlenséget okozni. Eljöttünk úgy, ahogy oda mentünk. Itthonról majd elvégezzük irásban.

Miért nem történhetné ez meg uralkodók közt még annál inkább? Ahol udvariasság minden, nem őszinte semmi, mert az őszinteséget nem ismerik. Csupa ceremónia, frázis és az egymás iránti fokozott udvariasság által vannak az őszinteségre lehetlenné téve. Hozzá, a házigazda kényes szerepe mint házigazdáé, s a vendég kényes szerepe mint vendégé. Ám ne mondjuk kétszer se, hogy minden politikai terv és megoldáshoz fűzött remény füstbe ment, s kezdeni fogunk mindent ott, a hol elhagytuk.

— Takarodjál, — kiáltott rá Brissott asszony. — Boesánat, vicomte ur; különben jó teremtés ez a Semiramis, de természetesen illedelmet és finomságot nem találunk a szerecsen fajnál. Visszaadtad a vicomte urnak gyémántját, Klára?

A szegény gyermeknek nem volt ereje az igazat megmondani. Martigny segített rajta. — Nincs többé semmi követelni valóm, — mondá; — s miután ma még negyven miles-t (francia mértföld) kell átutaznom, vendégszerető fogadtatásomért köszönetet mondva, elbucuszom önöktől. Kész már levele?

— Itt van, vicomte ur. Kiválóan ajánlottam önt férjemnek s kérem önt is, nyújtson neki baráti kezét, ha valamikor tehet érte valamit, mert ott az aranybányákban nagy szükség van jó barátokra. Isten önnel: sok szerencsét kívánok önnek vállalatához. Bizonyára látni fogjuk önt ismét?

— Mához három hónapra, — viszonzá Martigny, egy pillantást vetve Klárára. Aztán udvariassan elbucuzott a hölgyektől, lovára ugrott s elvágatott, míg Klára halálosan kimerülve s reggel izgatottságtól, székébe hanyatlott.

Ötödik fejezet.

A nyilatkozat.

Szerencsére az nap reggel a store igen látogatott volt, és Brissott asszony annyira igénybe volt véve, hogy nem volt ideje, leánya néma panaszára ügyelni, ki minden perczen kikijárt a raktárból és a már össze-vissza kutatót zúgokat újra megvizsgálta. Végre a lányka izgatottsága némileg lecsillapult. Három hosszú hónap, mely idő neki egy örökéletnek látszott, volt még ugyanis előtte, és ezen idő alatt még minden megváltozhatott. Önkénytelenül a nagy halandóságra gondolt, mely az aranykeresők között uralkodik, mint következménye az egymásközi civódásoknak, a szeszies italokban mértékletlenségnek és az egészségtelen éghajlatnak; de csakhamar elűzte magától e bűnös reményt, és egész bi-

Udvariasságból, folytatásképpen ellátogathat még Vilmos császár Bécsbe, Rómába is, de hogy ebből is mi nagy lesz? ... Ki a megmondhatója?

Daczára az elmondott lehetőségnek, arról sem állhat azért jót senki, hogy az események méhe nem szülc világfelfordulást? Oraet labora! ...

G. B.

Tisza miniszterelnök utazása. Tisza miniszterelnök Ostendébe való elutazása előtt — mint a „Pot. Corr.” budapesti levelezője értesül, — kihallgatáson fog megjelenni ő felségénél; és Kálnoky gróf külügyminiszterrel is találkozni fog, hogy több különféle kérdésben felvilágosításokat kapjon és adjon.

A pénzügyi közegek szaporítása. Az új czukoradó törvény, különösen azonban a szeptember 1-én életbelépő szeszadótörvény a pénzügyminiszterium illető közegeinek ellenőrzési teendőit oly nagy mérvben szaporítja, hogy a miniszterelnöknek e közegek megfelelő szaporítására kell gondolnia. A pénzügyi közegek számának e szaporítása egyidejűleg lehetővé fogja tenni a pénzügyorségi kerületek számának emelését is és azt, hogy e kerületek, a hol az szükségesnek látszik, kikerüljenek, különösen azon irányban, hogy egy ily kerület ne essék két megye területére, mint ez eddig több helyütt előfordult. Az eddigi 15-hez még 3 pénzügyi főbiztos a 146 biztoshoz 27 új és a 3880 különböző rangu pénzügyörhöz még 400 új fog kinevezetni.

A regale megváltása. A „Bud. Corr.” a következőket írja: A regale megváltása tárgyában több oldalról arra utaltak, vajjon nem lenne célszerűbb, ha az állam a regale birtokot egyszerűen pénzzel váltaná meg? Bár egyszerűnek és világosnak látszik e módozat első tekintetre, mégis szükségesnek tartjuk azokra a nehezégekre és hátrányokra is figyelmeztetni, melyeket ezen megváltási módozat épugy az államra, mint a közjóra nézve maga után vonna. Majdnem 200 millió frntnyi összegre rugó műveletről van szó. Ezen, a regalék által képviselt tőkéből több mint annak fele a papság, a hitbizományok, a latifundiumok,

a különböző alapítványok, azután a nagy és gazdag törvényhatóságok és végül az árvaszéki pénztárak birtokaira esik. Hivatva van talán az állam ezen regalebirtokosoknak több mint 100 millió frtot készpénzben kifizetni s ez okból terhelni meg magát ily nagy hitel-művelet keresztülvitelével? Ez minden irányban, különösen nemzetgazdasági szempontból csak káros lehetne. Ha azonban mind e regalebirtokosokat ki akarnók venni és csak többi birtokosnak akarnók készpénzt adni, hol lehetne itt megtalálni a határt; egészen eltekintve attól, hogy oly időben, midőn az állam a postatakarékpénztárak számára évenként nem csekély összeget vesz fel a költségvetésbe, hogy a nép takarékosági érzékét emelje, nem igen megy az, hogy a földbirtokosoknak ezen járadékukat ne csak mozgósítsák, hanem még tőkésített vagyonukat is készpénzben fizessék ki s ezáltal őket azon kísértésnek tegyék ki, hogy egész tőkéjüket a talajjavítás és beruházások tevése nélkül célszerűtlenül használják fel. Legalább 10 millió forintot tesznek ki azonkívül ama regalék, melyeknek birtoka magánjogilag vitás; ezek részben hagyatéki, részben meg nem oldott közös vagyon kérdéseik. — Az állam az érték megállapodása után a megváltási papirokat egyszerűen a bíróságnál letétbe helyezi, míg a vitás jogi kérdések elintézzése nincsenek. — ez esetben is készpénzt kellene tann az államnak letenni? S végül a regalebirtokosok az államtól azt követelhetik, hogy a megváltási költségeket kapják kezükhöz, mert azokat ők jobban fogják értékesíteni tudni, mert az állam a papirokat nem teljes mértékű után számíthatná be. Mindezekből tisztán látható, hogy az állam a megváltást csak külön kibocsátandó kötvények segítségével viheti keresztül és csupán arról kell gondoskodni, hogy ezen papirok, benső értéküknek megfelelő veszteség nélkül adathassanak el azon tulajdonosok által, kik azokat alkalmmal eladatni akarják.

Külföld.

Victoria angol királynő az idén nem megy Németországba s ezzel halomra dől az a kombináció, hogy Baden Badenben találkozni fogna II. Vilmos császárral. Fölmerült ugyan az a hír is, hogy a császár mint a többi udvarokat a londonit is meg fogja látogatni. Csakhogy a hír nagyon gyorsan letűnt s ma

azért vagyok itt, hogy egy négyert kiszolgáljak, viszonzá Semiramis, azért még is úgy tett, mint neki parancsolva volt, bár oly arckifejezést mutatott, mint egy megalázott hercegnő.

Tete de-erin, mint őt Klára nevezé, egyike volt azon fekete benszülötteknek, kik még egészen vadállapotban laknak az ausztráliai gyarmatokban, a nyomor és a szeszies italok mértéktelen használata következtében azonban nem sokára végkép ki fognak veszni. Tete de-erin körülbelül ötven éves lehet, haja azonban már egészen fehér volt és zilált szakála szintén oly színű vala; meztelen karjai és lábszárai fájának soványsága felől tanuskodtak, és egész ruházata egy övből és egy opossumbőr köpenyből állott. E diszöltönys is hihetőleg a városra volt számítva, mivel fajrokonai egyáltalán nem szokták magukat ruházattal terhelni. Egész teste távovirova volt. Kinézése félnk volt és kezeiben néhány hassagvetet tartott.

A benszülöttek elhagyják néha törzseiket, és elmennek a fehérek által lakott helyekre koldulni, és apróságokkal, egy ital égettborral, egy hassagvejokba való szeggel vagy egy darabka zsinneggel köpenyükre őket igen boldogokká lehet tenni. Ily ezéblő jött Tete de-erin is Dorlingba. Tete de-erin egy 50—56 főből álló csapat feje volt, mely tanyáját a várostól néhány órányira fekvő erdőségekben ütötte fel.

Klára mosolyogva közelgett a vad felé és jelek által igyekezett megtudni, hogy mi a kívánsága. Tete de-erin szaggatott és értetetlen hangokban adott feleletet. Miután védnökője nem bírt belőle semmit sem kihozni, végre Semiramis, ki az ausztráliai feketék iránti minden gyűlölete mellett azoknak szokásait és nyelvét jobban értette, vette át a szót.

— Missi Klára, mondá, a hisz e vad gazemberek nyelvén annyit tesz, mint — fekete kigyó. Gonoszállat ez — ha az embert megharapja, egy perc alatt meghal.

senki sem beszél többé róla. E helyett az angol sajtó azon kérdést taglalja, csakugyan „gyűlöli-e” Vilmos császár Angliát. Németországban viszont mindazok, kik az orosz szövetség barátai teljes erővel azon dolgoznak, hogy Anglia és Németország közt minél több ellentétet fedezzenek fel. A Németországban folyó angolellenes törekvésekre igen kedvező pillanatokban tette közzé a párisi Nouvelle Revue Bismarck herceg emlékiratát, a melynek hitelessége iránt német részről mind ez ideig semmiféle nyilatkozat nem történt. Az emlékirat a Battenberg féle házassági tervet olyan színbe helyezi, mintha Anglia ezzel is ki akarta volna zsákmányolni Németországot a saját magán czéljaira. Kétségkívül az okmány, ha ugyan nem apokrif, arra fog szolgálni, hogy újabb tápot adjon a főleg német konzervatív részről Anglia ellen folytatott agitációknak.

Belgrádi hírek. Belgrádból távirják: Nagy feltűnést keltett ma itt, hogy Gruics tábornok, ki tudvalevőleg a kievii ünnepélyekhez utazott, tegnap este a budapesti gyorsvonattal ismét visszaérkezett; a tábornoknak Kíevben furesza tapasztalatokat kellett tennie, hogy a nagy ünnepélyeket be sem várva, az orosz Romát oly hamar elhagyta. — A püspöki synodus, miután Milán király egy hozzá intézett terjedelmes emlékiratban kijelentette, hogy bár vallási ügyében a synodust tartja illetékesnek, mégis átengedi neki, hogy az ügyre vonatkozólag fórumot tüsszön ki és az emlékiratban még egyszer behatóan taglalta az okokat, melyek legmélyebb sajnálatára készített házasságának felbontását kérelmezni — az összes iratokat azon meghagyással szolgáltatta át a belgrádi egyházkerület lét tagból álló konzisztóriumának, hogy ez az ügyet annak rendje szerint tárgyalja és intézze el és az elintézés után hivatalból terjessze a konzisztóriális felelősi tanács elé. A konzisztórium, ha Natália királyné nem designál képviselőt, hivatalból fog neki illet kinevezni.

Az orosz csár londoni értesülés szerint az utóbbi napokban gyakran kijelentette, hogy Oroszország a legkevésbé sem gondol a bolgár kérdésben valami aktív lépésre.

Angol kormánykörökben némi lehangolt-ságot kelt, hogy Anglia Vilmos császár előtt nem látszik létezni. Trónbeszédjében sem említette Angliát s uti tervei is mellőzi.

Bismarck herczegnek ma d a m e A d á m által közzétett állítólagos jelentése a német sajtóban különböző megítélésre talál. A bécsi „N. Fr. Presse” az iratot határozottan hamisítványoknak tartja, a „Kölnische Ztg.” ellenben, melynek a német hivatalos körökkel való összeköttetése köztudomású, azt mondja, hogy „az irat nem tartalmaz egy sort sem, a melyből annak koholtóságát, tekintetbe véve, hogy itt fordításról van szó — be lehetne bizonyítani, vagy csak bizonyossággal sejtteni is.

A friadrichsruhei császári látogatást a külföldi sajtó folyvást commentálja. A „T. m. e. s.” azt mondja, hogy a „tanítvány ez alkalommal referált tanárának a szerzett tapasztalatokról.” A francia sajtó gnyulólóval szól az eseményről.

Olaszország terjeszkedése. A Reuter-ügynökség értesülése szerint egy csapat olasz gyalogság és tengerészkatona Zulában, Massza u a h t ó l délre, kitűzte az olasz lobogót. Az olasz protektorátust e kerület

főlött formálisan kihirdették. Az olasz kormány a berlini szerződés aláírt hatalmához intézett jegyzékében kijelenti, hogy ez csak hivatalos megerősítése a már fenállott ténynek; e protektorátust a lakosság ismételt kérésére hirdették ki. Az angol felsőházban Salisbury marquis kormányelnök kijelenté, hogy Olaszország Massza u h t ó l nem is Angolország hozzájárulásával, de annak előleges tudtával birtokba vette, mi által Anglia az ez iránti szerződési kötelezettségeket elvállalta. Massza u n a k e miatt conflictus támadt a francia és olasz kormány között, miután Franciaország féltékeny szemmel nézi szomszédjának ezen terjeszkedését Afrikában. Anglia késznek nyilatkozott a kellő alkalmat megragadni arra, hogy a békét helyreállítsa.

Napi hírek.

— Debreczen szab. kir. város közigazgatási bizottsága ma délután tartja augusztus havi ülését.

— Lövészet. 1888. augusztus 5-én tartott lövészet eredménye; díjat nyertek: legjobbmélylövessel Budaházy Miklós 1 db. 2 frtos tallért, legelső körlövésél Veszter István 1 db. 1 frtos tallért.

— Népesedés. Debreczen szab. kir. város területén jul. 22-től aug. 4-ig terjedő héten született ev. ref. (896—913 anyakönyvi tétel) élve 11 fiu, 8 leány, halva 1 leány, együtt 11 fiu, 9 leány — 20; — róm. kath. (209—215 anyakönyvi tétel) élve 2 fiu, 4 leány, együtt 6. Ag. hitv. ev. (19. a. k. t.) élve 1 fiu, 1 leány — 28 gyermek. Meghalt ugyanezen idő alatt 19 fi. 21 nőnemű — 40 egyén. Ezek közül ev. ref. 34 r, kath. 5. izr. 1.

— A szeszfőző gazdák érdekében a földmívelésügyi miniszterium elhatározta egy szakértő közeg alkalmazását, a kinek feladata, hogy a szeszfőzőkkel már bíró gazdák-nak a földék czélszerű berendezése, új eljárások alkalmazása s egyéb fölmerülő szakkérdésekben szakértői tanácsokkal szolgáljon, hogy oly gazdák-nak, kik a szeszfőzést gazdaságaikba beilleszteni óhajtják, költségszámításokat, tervek készítsen s az üzem megindításánál segítségükre legyen; hogy a szeszfőzés haladását folytonosan tanulmányozván, új eljárásokat kísérlet tárgyává tegye; hogy a hazai mezőgazdasági szeszfőző tulajdonosokat a szeszfőzésre előnyösen használható magasabb keményítő tartalmú burgonya termesztésre ösztönözze és e részben őket gyakorlati utbaigazításokkal támogassa. Az alkalmazott egyén Békéssy Sándort a szeszfőzővel ellátott kassai gazd. tanintézethez osztotta szolgálat-tételre a miniszter. A szakértő közeg közbejárásának igénybevétele 50 kros bélyeggel ellátott kérvénnyel történik, mely a földmívelésügyi miniszteriumhoz küldendő; a szakközeg díj nélkül működik.

— A debreczeni kereskedelmi akadémiá fokozatos fejlődésben ismét tovább haladt egy nagy lépéssel. A jövő 1888/9 tanévvel ugyanis — mint hiteles forrásból értesülünk — közép tanodát végzett tanuló k r e s z e r e e g y é v e s s z a k t a n f o l y a m o t n y i t o t e z z é l b o l, hogy akik főgymásiumot vagy főreáltanodában szereztek már érettségi bizonyítványt, ezt a szoros értelemben vett kereskedelmi szaktanfolyamok

kal kiegészíthessék. Ilyen egy éves tanfolyam tudunkkal csak a bpesti kereskedelmi akadémián van, s ez intézmény házigazdái jog-sultságára éppen ennek nagy látogatottsága vall. Nincsen mindenkinek módja hozzá, hogy a fővárosban éljen e qualificatio megszerzésére, s így ez egy éves szaktanfolyam nemcsak városunkra, hanem nagyterjedelmű vidékünkre is nagy előnnyel jár. Kötelező tárgyai ez egy éves tanfolyamnak: a keresk. földrajz és statisztika, meg a németnyelv. összesen heti 25 órában. Az évi tandíj 100 frt. Csak az nyerhet bizonyítványt ennek látogatásáról, aki az év végi vizsgálatot megállja. — Örömmel üdvözöljük e haladást, és bizton hisszük, hogy sokan élnek e kedvező alkalommal.

— Halálra éhezette a gyermekét Kisteleken, Szeged környékén, egy fiatal asszony: O r s z á g h - S u g á r Erzsébet. Nemrég férje távollétében egy kis fia született, a kinek nem férje volt az apja. Hogy elrejtse szegényet, a gyermeket először kosztba akarta kiadni, de mindig visszahozták. Ekkor a lelketlen a s s z o n y éhezett kezdte a gyermeket s a kis szerencsétlen a mult hó utolsó napján éhhalállal kimult. Hafner, a kisteleki csendőrös parancsnok, tudomást vétén a szívtelen anya tétől, azonnal letartóztatta. Szombaton megtartották a törvényszéki boncolást, a mely konstatálta, hogy a gyermeket az éhség ölte meg. A bűnös nőt a csendőrség bevitte a csillag börtönbe.

— Köszönetnyilvánítás. Halálával telt szívből, mely köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, a kik a mi felejthetetlen szeretett kedves fiunknak, az élete tavaszán elhunyt polgár ifjú Kállai Józsefnek végső tisztességtételén szívesek voltak megjelenni s a kik meleg részvételnek ezen jól eső nyilvánítása által a mi végzetlen fájdalomunkat enyhíteni törekedtek. — köszönetet mondunk a megboldogult jó barátainak, a köztőlverő és fazekas ipartársulatok tagjainak, a városi dalárdának, általában az egész, jelenlévő nagy számu közönségnek. Nem mulasztjuk el, hogy ugyan ezen alkalommal köszönetet ne mondjunk a „K e g y e l e t” temetkezési intézetnek, mely a temetés rendezése körül minden tekintetben tanúsított humanus, előzékeny s tapintatos eljárása folytán legteljesebb megelégedésünket érdemelte ki. Debreczen, 1888. aug. 6. Kállay József és családja.

— A „Daily Telegraph” leánya. Így neveztek el Londonban Lawson Maud kisasszonyt, a dugszadag angol lap tulajdonosának egyetlen lányát. A fiatal leány a napokban férjhez megy a parlament egy ifjabb tagjához. A házassági szerződésnek egyik pontja így hangzik: „A lány hozománya huszonnéven át érintetlen marad, ellenben a „Daily Telegraph” tartozik a fiatal pár fényes háztartásának költségeit egészen az ezüstmenyegző megünnepeléséig fedezni.” Ehhez köztelve a völégény is hozzájárul, mert ő is tagja a „Daily Telegraph” szerkesztőségének.

— Jégviharok és árvizek. A viharok szörnyű pusztításairól egymást érik a Közép-Európa minden vidékéről érkező szomorú tudósítások. A dühöngő elemek néhány nap alatt milliókra menő károkat okoztak. A vadul dühöngő szélviharok fákat derékon törttek, telegrafdrúkat kitéptek, kunyhókat pozdorjává zúztak, házfedeleket diadalmi zsákmány gyanánt messze földre hurczoltak. Az

fiunak mindent megvalloott volna? Az igazat megvallotta ugyan, hanem az előadásban szokott lenni valami művészet, hogyan emeljen ki az egész részleteket s hogyan simuljon át könnyedén mások fölött; e művészethez a nők különösen értenek. Képzeli elhez hozzá egy még mindig szép asszony könyveit s átláthatjuk, hogy a fiatal bíró is könnyen hagyta magát meggyőznie, habár foglalkozása gyanussá tette volna előtte az egyoldalú elbeszélést; nos, hanem könnyen meggyőződött, miután szívének ohajtásai is különösen hajlandóvá tette könyörületre.

Néhány nappal előbb Klára, rendkívül boldognak érezte magát ez értekezlet eredménye miatt; hanem most, midőn reményének teljesülése oly közel látszott, szorongó aggodás fogta el szívéét. Richard megfogta kezét s így szólt:

— Igen, kedves miss Klára anyja bizalmasan közölte velem a fájdalmas esetet, mely önnek szüleirt arra indítá, hogy Franciaországot elhagyják. Tudom, hogy az önök házában bizonyos előítélet uralkodik azok ellen, kik törvényes büntetés alatt álltak; hanem az angolok, főleg a gyarmatokban levő angolok nem ily szűkkeblűek. Önnek atyja ugyan hirtelenedést követett el, ezzel azonban becsületét mint gentleman el nem vesztette s a mi önnek anyját illeti, ki oly nehéz megpróbáltatásokon ment át, büszke lesznek arra, hogy fiának nevezhetem magamat.

— És én, Denison dr — szölt Brissotné — igyekezni fogok, hogy ennek szerető, hü anyja legyen. Ön az első jóbarát, kit elhagyatottságunkban találtunk s Brissot örömmel fog értesülni e hírről. Hanem végre Klára belegyezésére van még szükségünk. Mit mondasz hozzá gyermekem, akarod-e, hogy Denison urat ezental szorosabb kapesok csatolják hozánk? Hanem istenem, mi bajod Klára?

— Miss Klára, — szölt most Denison Richard is, — mire magyarázom e könyvet? Nem szabad remélnem?

(Folyt. köv.)

óriás esőzések sok helyt megdagasztották, kiárasztották a folyókat; falvakat, termőföldeket magas vízzel borították. A sűrűn lecsapó villámok gyújtották és embereket, állatokat ölték. A jégesők elpusztították a szőlőket, tengeri földeket, dohányosokat. Oriás területeken esztendőkre koldussá lett a nép. A viharok, mint eddigi járásukból látszik, az Atlanti óceánról indultak ki s legelőbb Angliát érték. Oriás szelek dühöngtek itt, melyeket tartós esőzések követtek, megárasztva a folyókat s sok helyütt áradást okozva, mely messze vidékeken tönkretette a termést. Londonban magában is, a keleti városrészben mintegy 3000 ház három láb magas viz alá került. E városrészben a legszörnyebb néplakik, s most nagy nyomorban szenvedők. Angliából a szélviharok a tengeren át Franciaország felé tartottak s a csatornában annyira kőleltették a postahajókat, hogy a vasut-hoz való csatlakozás a legtöbb helyen elmaradt. Franciaországban a nagy szelek és a napokig tartó esőzések szintén áradásokat és forgalmi zavarokat okoztak. Azután Svájcban, Németországban és Ausztriában pusztítottak a dühöngő elemek, majd nálunk folytatták romboló munkájukat s elvonultak Gácsország és Oroszország felé. Déli Európát eddigelé megkímélték a viharok, ott most is olyan rendkívül forrás van, mint néhány nappal ezelőtt nálunk volt. Így Belgrádból azt jelentik, hogy egész Szerbiában szinte elviselhetetlen a forrás s tegnapelőtt a nemzeti bank építésénél egy munkás napszúrás következtében meghalt.

— Gyermek párbaja. Mint Stuttgartból jelentik, az odaváló bíróság egyenkint négy havi fogságra ítélte egy gyáros tizenhat (!) éves s egy udvari tisztviselő tizenhárom (!) éves fiát, kik egymással pisztolypárbajt vívtak. A két iskolás fiu szóváltásba keveredett s a vége párbaj volt. Föltételek: tizenkét-szeri golyóváltás s mindkét fél írásban kötelezi magát, hogy nem lö a levegőbe. Ha az egyik fél súlyosan megsérül, a másik azonnal véget vett szenvedéseinek, t. i. megöli. A párbaj színhelye: egy ágy, melyen ferdelve, fölépésnyi távolságra egymásra lőnek. — A párbaj végbe is ment e feltételek mellett s mind a ketten életveszélyes sérüléseket szenvedtek. Most, hogy felgyógyultak, mind a ketten váróházra kerültek.

— Elveszett egy nikel remontoir nő zsebére vastag ezüstözött lánczettel a nagyerdei rasor kezdetétől a helyi vasut nagyerdei végállomásáig. A szives megtaláló felkérte az azt a nagyerdei lövöldében az erdő felől lakó tulajdonosnőnek által adni, hol illő jutalomban részesül.

— A p-ladányi gyilkosságról írják, melyet már említettünk: Nagy Imre és Sándor tesvének a tengeri földön töltötték az éjszakát. Ejjeltájban a fiatalabbat, Sándort, ki a lovakra vigyázott, négy ember támadta meg, s el akarták tőle hajtani a lovakat. Sándor ellen szegült és segélyül hívta bátyját. Megtámadó azonban rárohantak, földreperették, s késekkel összeszurkák, fejét a tőrtől három vágással teljesen elmesztették. Az idősebb fivér nem mert közelükbe menni, hanem gyan hazaszaladt. A lovakat másnap a ménesen találták meg. A vizsgálatot az egész vidék csendőrsége erőlyesen folytatja. Alaposnak tartják a gyanut, hogy a legényt, ki jómódu paraszt gazda fia, boszúból gyilkolták meg. Estefelől ugyanis a négy ember kérdezte tőle, vajjon kinn alszik e a tengeri földön?

— A népünnepély elmarad. A városi tanács mai ülésében azon esodálatra méltó végzést hozta, hogy aug. 19 dikén az árvizkárosultak javára tervezett népünnepélykor a rendezőség nem zárhatja el a Nagyerdőt. — Ezen tanácsvégzésre aztán Vilmos Lajos, a nagyerdei vendéglő bérloje, a ki a budapesti „Jó szív” egyesület megbízásából állott a rendezőség élére s hajlandó lett volna néhány száz forintot kockáztatni, — arra h a t á r o z t a e l m a g á t, hogy hát, ő sem rendez jótékony célú népünnepélyt, ha azonban az erdőt el nem zárhatja, illetőleg a közönségtől belépti díjat nem szedhet, a mely különben sem lett volna magas. — A t g n á c s e m e v e g z é t v a l o s z i n ü l e g a z z a l i n d o k o l t a, hogy az erdő a közönség elől el nem zárható. Holott akárhányszor volt rá eset, hogy ezt megengedte, többek között még az idegen, bécsi német tüzzjátékos Stuvernek is. De most az árvizkárosult honfiakért — ő tudja miért — jobbnak látta a tanács a praecedenset mellőzni.

— Az agyongázolt sertés. Tegnap délután, mikor egy óriási fényes temetést menet vult végig a Piacutszán, Kocsis István, a ki szánalmas kinézésű napszámos, egy jó husban lévő sertést hajtott maga előtt valamelyik tanyáról hazafelé. A sertés „megflemelett” a sok néptől s úgy „megszelesedett”, hogy a szegény Kocsis István nem bírt vele, sőt olyan ostoba volt a hat hetes malacoknak szülő anyja, hogy neki szaladt a Nagyerdőre jövő vonatnak, a mely agyongázolta a boldogtalant. A kárvalott szegényember életépárjával együtt ma panaszra ment a rendőrséghez a kis vasut ellen.

— Betöréses tolvajlást követtek el a mult éjnek homályában a Kisujtaczára nyíló egyik háznál, melynek ablakát a cselédeány nyitva felejtette. Valamelyik szemfüles éjjeli kóbor lovag ezt észrevette s az ablakon csendes óvatossággal be l o p o d z o t t a s z o b á b a, — a honnan egy s á r g a t a r k a szövétt ágy terítőt, egy db. nagy dunyhát fehér huzattal, meg egy kisebb tarka huzattal, 40 db. zsebkendőt bátorkodott eltol-

Ez természetesen oly cikik volt, melyet nem hoztak be a boltba; a leánykának azonban tüstént az eszébe jutott, hogy az ausztráliai vadaknak ezen ocsmány állatok ellenében semmi sem használ oly jó védelmi eszközzel, mint egy vas töltővessző, és egész készséggel szökták egész csekély vagyonukat e kincsért oda adni. Hogy Klára az ausztráliai gondolatát kitalálta, megtetszett ennek viselétéből, midőn egy régi rozsdás muskétából a töltővesszőt kirántotta; mert Tete de erin ezzel örültek tánczolt köröskörül és valóságos kigyóviadalt rögtönzött, mig nem a veríték vastag cseppekben hullott homlokáról alá és azért most a fekete herczegnő által nyujtott pohár égettbor épen alkalmas időben érkezett. Még egy második adagot is szívesen fogadott volna, és Klára nem tagadhatta volna meg tőle, ha Semiramis az elen nem titakozik.

— Nem, nem, miss Klára, mondá, miatlatt poharat és palackot ismét eldugott, — nem kell leitatni; mert ha leiszszá magát dühös lesz, és mit fogunk mi, szegény nők csinálni?

Hanem mégis azzal vizagzaltta meg a szegény ördögöt, hogy némely hideg ételmaradékot hozott neki, mit a vad bámulatos gyorsasággal s falánksággal nyelt le.

Végre eszébe látszott jutni, hogy itt az ideje visszamenni az erdőbe, de mielőtt távozott volna, előbb hosszas, angol szavakkal kevert beszédet intézett Klarához, melyből csak nagy bajjal lehetett annyit ki-venni, hogy pártfogónójét törzsének lakására az opossium vagy kengurub vadászat és a hangyatojások dícső élvezetére hívta meg. Semiramis gnyoson nevetett, de Klára e szavakkal utasította őt rendre:

— Ne bánts szegényt. Ő meg akart tisztelni minket a maga módja szerint, s nem az ő büne, hogy azon mód, melylyel ezt tenni akarja nem egyez a mi szokásainkkal. Ki tudja, nem lelé majd egykor módot is, bebizonyítani háláját?

Azán megajándékozta az ausztráliai még néhány tarka kendővel gyermekei és

neje számára, mire az vigan ugrándozva hagyta el a boltot.

Klára szórakozást talált e látogatásban bánata ellen; hanem csodálkozott, hogy a zajt mit a vadember okozott, anyja és Denison észre sem látszóttak venni. A beszélgetés még folyvást tartott s mindkettőjükre néve nagyon érdekes lehetett; hogy Klára érdekelve volt ebben kiünt nemsokára, mert kihívták őt a boltból s csak a néger nőt hagyták ott fölügyelést végezt.

Brissotné szemei ki voltak sirva, hanem mosoly szállt ajkaira mégis leánya beléptekor, mig Richard a legnagyobb nyugalommal állt ott.

— Micsoda zaj volt az, mit imént hallottam? — kezdé anyja; — megint valami vadember volt itt, kik csak elviszik a holt mit, de soha sem fizetnek?

Klára rövid szavakkal elmondá, hogy Tete-de-erint volt itt s némely apró ajándékkal bocsátotta el őt.

— Nos, az ellen nincs ellenvetésem édes lányom — szölt Brissotné; igaz hogy ily vásárlók mellett nem gazdagszik meg az ember, hanem a szegény ördögöknek nagyon nyomorúságos életük van.

— Jó politika — vélé Richard — ezekkel a feketékkel jól bántani, s a mennyire lehet, szoktatni őket a civilizatiohoz. Hanem Klára kisasszonynál a politikai czél kevésbé jó tekintetbe; megelégszik azzal, hogy nemes szívének ösztönét követi.

— Igen, ő jó gyermek, szölt Brissotné, — s ön egy jó

Félbeszakította szavait és mosolygott. Hanem aztán komoly képpel folytató:

— Denison ur és én teljesen megegyeztünk; ő ismeri most a szerencsétlen csapásokat, melyek minket értek, s oly jó volt, hogy részvétét fejezte ki, meg nem érdemelt szerencsétlenségünk fölött. Denison ur igen tiszteletre méltó ajánlatot tett nekünk, melyet te talán gondolhatsz már magadnak.

Klára megdöbben nézett anyjára. Lehetséges e, hogy Brissot asszony e szigoru, a közérkölciség dolgában oly hajthatlan fér-

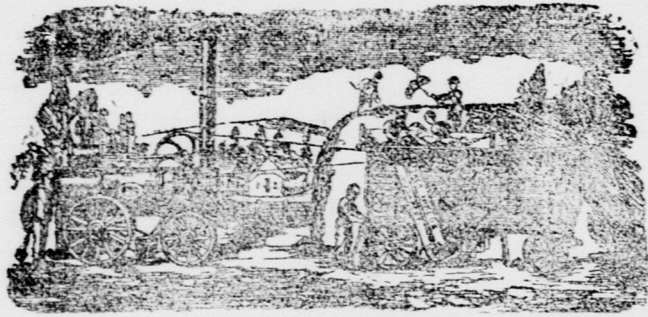
FEHÉR MIKLÓS

a m. kir. államvasutak gépgyára vezérnöke és több kiváló gazd. gépgyár képviselője.
Budapest, üllői ut 25. sz., Köztelek.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült, tüzveszélyt elhárító szikrafogóval ellátott és fa-szén, vagy szalmatüzelésre berendezett

6, 8 és 10 lóerejű locomobilokat,

melyeknél a nagy tüzszekrény folytán tüzelő anyagban nagy megtakarítás eredményeztetik; az ugyan-azon gyárban készült, felülmúlhatan munkaképességű

48", 54" és 60" széles vaskeretű gőzcséplőgépeket.

két szab. s kiváló fontosságú szerk. utasítással és pedig:

a) az új, maguk között négyzetű lyukat bezáró s rostélyzat alakjában egymásra illesztett keményfa rudaskákból alkotott főrekrosta, mely által a tűréken 130-szor kevesebb szem megy veszendőbe;

b) a meghosszabbított rázó-asztal, mely a szalmának egy második kirázását eszközli s miáltal a szalma közt 2 1/2-szer kevesebb mag marad vissza, mint az eddig ismert legjobb gőzcséplőgépeknél, mely eredmények a m. ö. ári és kassai kísérleti állomások által számszerűleg hivatalosan konstataáltak. — Azonkívül ajánlom

2, 2 1/2, 3 3/4 és 4 lóerejű locomobi jaimat

hozzájuk tartozó páncélszerű cséplőgépekkel, valamint mindennemű járgány-cséplőgépeket, Hollingsworth-szénagereblyéket, fűkaszalókat aratógépeket és minden egyéb legjobbakkal bízott és szolid szerkezetű mezőgazdasági gépeket leszállított árak mellett.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Mosdó szappan.

(Epe-szappan.)

A mindennapi tapasztalás bizonyítja, hogy a toilette cikkek külföldi gyártmányai behozatala által, hazánkban tömördek pénz vándorol ki; ezen cikkek egyike a mosdó szappan, melyek valamint más illatszerek is reclamok által oly s építő s csoda hatásúknak vannak feldiszerve, hogy a nagy közönség nagyobb része a (szakértők előtt a mesék országába tartozó) ezen magasztaló dícséreteket készpénzül tekintve, az e nemű hazai készítmények mellőzésével, kizárólag azokat rendel s használja.

Ezen visszas helyzet megszüntetése készített, hogy kísérletek után oly valamit állítsak elő, mely a külföldi e nemű gyártmányokkal a versenyt nem csak kiállja, de alkatrészei s jóságát tekintve felül is mulja, s 20 évi gyakorlat s tapasztalataim alapján sikerült oly mosdó szappant előállítanom, mely menten minden maróhatású szerekétől, egy a nagyközönség, mint főképp a művelt körök toilette asztalán méltó helyet foglaland.

Ezen általam készített epe szappan ártatlan hatású — csupán a bőr pubitására, s fűdeségére szolgáló szerekéből van összeállítva, s használat után állításomról mindenki meggyőződést szerezvén, jósága igazolva leend.

Ára egy darabnak 40 kr.

Kapható a készítőnél Dulka Elek gyógyszerésznél Tasnád.

DEBRECZENBEN: Szent-Királyi és Kalenda Weisz Sándor kereskedő uraknál.

Azonnal és tartósan távolít és gyógyítja

minden rossz szagot

a szájból
a csász. kir. eng.

EUCALYPTIKUS SZAJ-ESENCZIA

(kitüntetve Páris 1878.)

A legbiztosabb, legtartalomdusabb (78% hatásos alkatrészekből) a személyes fertőtlenítéshez kiválóan alkalmas, mert tökéletesen ártalmatlan, tiszta szer gyogyerejű védőszer

szájpadlás katarus

ellen

és általában ragályos betegségek elkapása ellen is.

Egy üveg ára 1 ft 20 kr.

Med. dr. C. M. Faber

néhai I. Miksa császár ő felsége orvosa a becsületrend lovagja stb. Bécsben.

Raktárak: Debreczenben:

Görtl N. Miskolczon: Dr. Szabó J., Dr. Szabó K., Kurucz J. gyógy-

szerész. Máhr K. üzletében. Egerben: Göllner L. gyógyszer. — Szé-

cseny: Pokorny gyógyszer. Szat-

már: Komka Kálm. fűszerkereskedő.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. k. város Főispánjától.

557.

1888.

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegye folyó évi Szeptember havi közgyűlésén a megüresedett közös pénztárnoki állás, mely évi Ezer egyszáz (1100) frt fizetés és Háromszáz (300) forint lakbérrel álló javadalmazással van összekötve — valamint az ezen állás betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő hivatali állás vagy állások fognak választás utján a legközelebbi általános tisztújításig terjedő időtartamra betölteni.

Felhívtnak a pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez f. évi Szeptember 15-ik napjáig, annyival inkább benyujtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1888. Julius hó 26.

Gróf Dégenteld József.

Kereskedelmi akadémia

Debreczenben.

Czélja az intézetnek, tudományos és szakszerű kiképzése azon ifjaknak, kik a

kereskedés, forgalom, közgazdaság vagy iparvállalatok terén alkalmazást nyerni óhajtanak. —

A három éves tanfolyamból álló akadémia államsegélyben részesül, s végzett növendékei az

egy éves önkéntességre vannak jogosítva.

Az akadémia igazgatósága gondoskodik, hogy a tanulók az érettségi vizsga letétele után bel- és külföldi házaknál, biztosító intézeteknél, gyárakban stb. alkalmazást nyerjenek.

Az 1888/9-dik tanév szeptember 1-én nyílik meg; értesítőkkkel ingyen szolgál.

Az igazgatóság.

"Zacherlin"

csak is

üvegekben létezik

azért

vigyázat a vásárlásnál!

Mert minden más, kétségtelen hamisítás és félrevezetés.

ZACHERL J., Bécs. I., Goldschmiedgasse Nr. 2.

Kapható a következő czégeknek:

Debreczenben:

Szabó Zeigmond urnál,
Csanak József urnál,
Varga Lajos urnál,
Gassner Károly urnál,
Kohn Henrik urnál,
Benedek Árpád urnál,
Veidner József urnál,
Ganovszky Lajos urnál,
Görtl Nándor gyógyszer. urnál,
André Károly urnál,

Dr. Rothschnek Emil urnál,
Deutsch A. és Kun uraknál,
Dömök Béla urnál,
R. Hegedüs urnál.
Pozsgai Antal urnál,
Szentkirályi és Kalenda urnál,
Hajdu-Nánás.
Slachta János.
Székelyhid.
Tunyoghy Lajos urnál.

Szoboszló.
Körner Béla urnál,
Nagy-Károly
Kauffmann Jakab urnál.
Kereskes Bartalaa urnál.
Nonn János urnál,
Berettyó-Ujfalu.
Bottyam Gábor urnál,
Er-Diószeg.
Megay Albert urnál,

Ér-Endréd.
Geszlaredy K. Ferencz urnál.
ÉrMihályfalva.
Lévay Vincez urnál.
Karczag.
Ferinács János urnál.
Püspök-Ladány.
L. Mogyorósi és társa urnál.

A vidéken valódi 'Zacherlin' ott kapható, hol 'Zacherlin falragaszok' láthatók.

92/888 kgy.

Hirdetmény.

Közhírré tételük, hogy Hajdu Nánás város italméresi joga, az 1889. 1890. és 1891. évekre Nánás városházánál e folyó év Augustus 27-én d. e. 10 óraker nyilvános árverésen haszonbérbe fog adani, melyre árverelni akarók meghívtnak.

Kikiáltási ár 12.000 frt. feltételek többi pontjai a polgármesteri hivatalnál árverés napjáig bármikor a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt H.-Nánáson Julius 30/888.

Csohány László
polgármester.

Legfinomabb
kellemes zamatu
valódi

Portoricó KÁVÉT

5 kilós csomagokban
9 frt 40 kr-ért
ajánl

Geréby Fülöp

DEBRECZENBEN.